

PROGRAM
WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
na rok szkolny 2025 / 2026

ZESPÓŁ SZKÓŁ SPECJALNYCH
w OPOLU

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo Oświatowe

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356) z późniejszymi zmianami

Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r., w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1578) z późniejszymi zmianami

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii z późniejszymi zmianami

Wstęp:

Zespół Szkół Specjalnych w Opolu zapewnia edukację dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym, organizuje zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim-

Zespół Szkół Specjalnych w Opolu stanowi:

- Szkoła Podstawowa Specjalna nr 13
- Szkoła Przysposabiająca do Pracy

Misją Zespołu jest przygotowanie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie do życia w stale zmieniającym się społeczeństwie, osiągnięcie możliwie wszechstronnego rozwoju uczniów w dostępnym dla nich zakresie, za pomocą specjalnych form i metod pracy, przygotowanie do kształcenia ponadpodstawowego w szkolnictwie zawodowym i przysposobienia do pracy, podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej, językowej i religijnej, integracja ze środowiskiem lokalnym, promocja m. in. osiągnięć w dziedzinie artystycznej, technicznej i sportowej, promocja zdrowego stylu życia, partnerskie traktowanie rodziców/prawnych opiekunów dzieci, współpraca z instytucjami pracującymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Wizją Zespołu jest, by być szkołą stale poszukującą nowych rozwiązań w zakresie kształcenia, wychowania i opieki, dostosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych, nowocześnie wyposażoną i sprawnie zarządzaną. Chcemy, by nasz absolwent dobrze wspominał naukę, znał swoje mocne i słabe strony, wierzył w możliwość odniesienia sukcesu w życiu osobistym i zawodowym, przywiązywał dużą wagę do zdrowego stylu życia, potrafił odnaleźć się we współczesnym świecie, znał zasady higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci, miał potrzebę stałego pogłębiania zdobytej wiedzy i umiejętności. W przypadku absolwenta, którego niepełnosprawność intelektualna uniemożliwia samodzielne funkcjonowanie, by stał się pełnoprawnym członkiem społeczeństwa zdolnym do w miarę samodzielnej egzystencji.

**Program Wychowawczo - Profilaktyczny jest dokumentem
opracowanym na potrzeby Zespołu Szkół Specjalnych w Opolu.**

Systematycznie prowadzona diagnoza sytuacji wychowawczej w szkole: rozmowy indywidualne, wywiady, konsultacje, obserwacje, wnioski z analizy pracy dydaktyczno - wychowawczej, analiza dokumentacji dotyczącej monitorowania realizacji obowiązku szkolnego, problemów wychowawczych, podejmowane interwencje wychowawcze wskazują na ciągłą potrzebę wzmocnienia u uczniów poczucia odpowiedzialności za własne postępowanie oraz uczenie/wskazywanie i wdrażanie do przestrzegania zasad i norm społecznych. Ważnym aspektem jest także kształtowanie pozytywnych postaw społecznych i promowanie bezpiecznych zachowań –

kontynuacja działań na rzecz profilaktyki zachowań agresywnych, ryzykownych. Należy w dalszym ciągu pracować nad zasadami zachowania oraz wzajemnymi relacjami w klasie, w czasie przerwy, a także podejmować działania integrujące zespół klasowy i szkolny. W celu podniesienia efektywności procesu dydaktycznego należy motywować uczniów do pracy oraz samodzielnego i systematycznego powtarzania i utrwalania wiadomości (głównie uczniowie z lekką niepełnosprawnością intelektualną). Ważne jest, aby w dalszym ciągu wdrażać do świadomego korzystania z technologii informacyjnej - uczyć krytycznego stosunku do treści zamieszczanych w internecie i w mediach społecznościowych, bezpiecznego i efektywnego korzystania z technologii cyfrowych. W głównej mierze należy promować zdrowie, wspierać rozwój osobisty i społeczny uczniów, kształtować postawy uczniów ukierunkowane i wrażliwe na dobro, prawdę i piękno, pracować nad efektywnym przygotowaniem ich do uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym, zgodnie z indywidualnymi możliwościami percepcyjno - poznawczymi kształcić umiejętność podejmowania odpowiedzialnych decyzji oraz budować w szkole atmosferę sprzyjającą poczuciu bezpieczeństwa, akceptacji, szacunku, wzmacniać poczucie wartości, pozytywne postrzeganie siebie, rozwijać zainteresowania i zdolności.

Zadaniem szkoły we współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi jest także ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego oraz wychowywanie dzieci i młodzieży do wartości – poprzez wprowadzanie w świat wartości takich jak: dobro, współpraca, solidarność, patriotyzm, szacunek dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania, budowanie właściwych relacji społecznych, kształtowanie poczucia godności i szacunku (własnej i innych) - co powinno być uwzględniane w codziennej pracy dydaktyczno – wychowawczej.

Projektując program wychowawczo – profilaktyczny pod uwagę zostały wzięte uwarunkowania środowiskowe, etapy rozwoju, na którym znajdują się uczniowie oraz ich problemy w codziennym funkcjonowaniu. Diagnoza potrzeb i zasobów szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole przeprowadzona na podstawie obserwacji i spostrzeżeń, wywiadów, rozmów z wychowawcami, nauczycielami, rodzicami, kuratorami, asystentami rodzin, pracownikami socjalnymi, itd., sprawozdań oraz analizy dostępnej dokumentacji pozwoliła sformułować model absolwenta oraz rozpoznać i wskazać wiodące czynniki chroniące i czynniki ryzyka.

Czynniki chroniące:

- współpracujący nauczyciele;
- współpraca rodziców ze szkołą;
- wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy;
- stwarzanie uczniom okazji do odnoszenia sukcesów;
- budowanie przyjaznych relacji z kolegami;
- wspieranie systemu wychowawczego w rodzinie;
- uczenie radzenia sobie w sytuacjach trudnych – uświadamianie zagrożeń;

- gotowość i wsłuchiwanie się w potrzeby dzieci, w to co mówią, sygnalizują.

Czynniki ryzyka:

- niepełnosprawność intelektualna, fizyczna;
- niska samoocena,
- niewystarczające umiejętności społeczne oraz brak dostatecznej umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach;
- wpływ środków masowego przekazu;
- brak umiejętności kierowania swoim zachowaniem/zaburzenia zachowania, impulsywność;
- słaba motywacja: brak zainteresowania nauką szkolną – niskie wyniki osiągane w szkole i brak celów życiowych;
- podatność, uległość na wpływy i namowy rówieśników.

Profilaktyka jest chronieniem człowieka podczas rozwoju przed zagrożeniami i reagowaniem na nie. Jej celem jest ochrona ucznia, wychowanka przed wszelkimi zakłóceniami rozwoju. Podejmowane działania prowadzone mogą być na trzech poziomach jako profilaktyka uniwersalna, selektywna i wskazująca – w zależności od stopnia ryzyka i wyników prowadzonej diagnozy.

Wychowanie to proces wspierania człowieka w rozwoju ukierunkowany na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny to ogół działań chroniących dzieci i młodzież przed zakłóceniami w rozwoju oraz postępowań interwencyjnych, w sytuacjach pojawiających się zagrożeń. Obejmuje działania podejmowane w czasie realizacji programów nauczania i programu wychowawczego, gdy realizowane są zadania ogólne szkoły oraz działania specyficzne dla profilaktyki. Szkoła jest miejscem profilaktyki uniwersalnej – pierwszorzędowej, stosowanej do grupy niskiego ryzyka, która to polega m. in. na promowaniu zdrowego stylu życia i zapobiegania zagrożeniom, rozwijaniu umiejętności radzenia sobie w codziennym życiu i jego wymogami.

Ze względu na wielopoziomowość Zespołu Szkół Specjalnych

zaplanowane celowe oddziaływania wychowawcze i profilaktyczne

powinny być na każdym poziomie dostosowane do etapu rozwoju i możliwości psychofizycznych uczniów.

1. Cele programu:

Nadrzędne cele programu to: 1) wzmacnianie bezpieczeństwa w szkole – ochrona uczniów przed zaburzeniami rozwoju oraz kształtowanie u uczniów - na miarę ich możliwości - postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie, tak, aby radzili sobie w życiu, rozumieli siebie, umieli współżyć z innymi; 2) prowadzenie działań wspomagających wszechstronny i harmonijny rozwój uczniów poprzez:

- zapewnienie wysokiej jakości kształcenia oraz wsparcia psychologiczno – pedagogicznego wszystkim uczniom z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych (zgodnie z wytycznymi MEN na rok 2025/2026);
- wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz kształcenie krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie i mediach społecznościowych (zgodnie z wytycznymi MEN na rok 2025/2026);
- wychowanie do wartości poprzez kształcenie postaw patriotycznych, społecznych i obywatelskich, odpowiedzialności za region i ojczyznę, dbałości o bezpieczeństwo własne i innych (zgodnie z wytycznymi MEN na rok 2025/2026);
- kształcenie zachowań prozdrowotnych, wspieranie aktywności fizycznej uczniów (zgodnie z wytycznymi MEN na 2025/2026);
- zainteresowanie uczniów problematyką zdrowia psychicznego, wsparcie w kryzysach psychicznych, profilaktyka uzależnień (zgodnie z wytycznymi MEN na 2025/2026);
- zwiększenie skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych w celu minimalizowania przemocy rówieśniczej i tworzenia przyjaznego środowiska szkolnego;
- wzmacnianie umiejętności radzenia sobie z wyzwaniami codziennego życia;
- rozwijanie wiedzy i kształcenie nawyków postępowania ekologicznego;
- przygotowanie do uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym zgodnie z ich możliwościami percepcyjno - poznawczymi;
- modelowanie pozytywnych wzorców zachowań, w tym wzmacnianie samooceny, odpowiedzialności za własne postępowanie oraz przeciwdziałanie zachowaniom zagrażającym bezpieczeństwu własnemu i innych;
- stwarzanie możliwości i zachęcanie do rozwijania zainteresowań i uzdolnień;
- kształtowanie umiejętności samodzielnego zagospodarowania czasu wolnego;
- uczenie szacunku dla innych ludzi, wyrabianie nawyków kulturalnego zachowania;
- uczenie, wdrażanie i kształtowanie uczciwości, wiarygodności, odpowiedzialności, wytrwałości;
- wspieranie aktywności poznawczej i poczucia sprawczości ucznia;

- przygotowanie do aktywnej dorosłości;
- wpajanie przywiązania do tradycji, tożsamości narodowej i europejskiej;
- kształtowanie postawy poszanowania kultury własnego narodu, poczucia przynależności
- do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej oraz tolerancji;
- rozwijanie u wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych;
- wspomaganie uczniów z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego;
- pomoc uczniom w trudnych sytuacjach materialnych i życiowych.

2. Czas realizacji:

Rok szkolny 2025/2026

3. Odbiorcy programu:

Uczniowie Zespołu Szkół Specjalnych w Opolu.

4. Realizatorzy programu:

Realizując ogólne i szczegółowe cele wychowawcze szkoła korzysta z posiadanych zasobów materialnych i ludzkich. Wychowawcy, na których spoczywa ogólny ciężar realizacji założeń programu wychowawczego wspierani są w swoich działaniach przez:

- dyrektora szkoły
- wicedyrektorów
- nauczycieli
- pedagogów szkolnych
- psychologów szkolnych
- nauczyciela bibliotekarza
- wychowawców świetlicy
- pielęgniarki szkolne
- pracowników administracji i obsługi.

5. Współdziałanie z Rodzicami:

Praca wychowawcza i profilaktyczna to zgodne współdziałanie nauczycieli, rodziców i uczniów. Celem współpracy z rodzicami jest kompetentne wspomaganie wychowawczej roli rodziny, działań profilaktyczno - opiekuńczych oraz aktywizowanie do udziału w życiu szkoły. Rodzice są partnerami szkoły w obszarach pracy

wychowawczej i profilaktycznej. Od nich zależy sprawność i skuteczność podejmowanych przez szkołę oddziaływań wychowawczych. Ich zadaniem jest: włączanie się w system wychowawczy szkoły tak, aby zapewnić wszechstronny rozwój dziecka; wspomaganie działań edukacyjnych nauczycieli i współudział w tworzeniu dokumentów regulujących pracę szkoły. Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program proponowany przez szkołę oraz czynnie współpracują przy jego realizacji. Wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa. Przekazują istotne informacje dotyczące funkcjonowania swoich dzieci oraz pojawiających się trudności wychowawczych i emocjonalnych wychowawcom, psychologom bądź pedagogom szkolnym. Uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły, zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole. Współpracują z wychowawcą i innymi nauczycielami uczącymi w klasie – wspierają w podejmowanych przez nich działaniach.

6. Współpartnerzy programu;

- Wydział Oświaty Urzędu Miasta Opolu;
- Miejska Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna;
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu;
- Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej;
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Opolu;
- Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Opolu;
- Komenda Miejska Policji w Opolu – Wydział Prewencji;
- Straż Miejska w Opolu;
- Sąd Rejonowy w Opolu – Wydział III Rodzinny, kuratorzy;
- Instytucje publiczne oraz prywatne: domy pomocy społecznej, domy dziecka i stowarzyszenia;
- Młodzieżowy Dom Kultury;
- Centrum Nauk Przyrodniczych;
- Placówki kulturalno-oświatowe: muzea, filharmonia, biblioteka, kino, teatr;
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Międzyszkolny Ośrodek Sportowy;
- Centrum Kształcenia Zawodowego w ZPO w Opolu.

7. Zakładane efekty realizacji programu:

Zakładamy, że w wyniku systematycznego i spójnego oddziaływania

na miarę swych możliwości psychofizycznych:

Absolwent Szkoły Podstawowej, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim :

- jest świadomy swoich praw i obowiązków, szanuje prawa innych;
- jest człowiekiem uczciwym, tolerancyjnym i odpowiedzialnym;
- wypełnia powierzone mu obowiązki, przewiduje skutki swoich działań;
- swoją postawą świadczy o wrażliwości na: prawdę, dobro i piękno,
- zna i stosuje formy grzecznościowe;-
- właściwie reaguje na poczucie winy i krzywdy;
- zna zasady bezpiecznego poruszania się w sieci i zgodnie ze swoimi możliwościami krytycznie ocenia informacje dostępne w internecie;
- unika osób obcych, które mu zagrażają;
- wie, do kogo się zwrócić w sytuacji zagrożenia;
- zachowuje się kulturalnie w szkole i poza nią;
- rozumie, że reguły i przepisy są po to, aby ułatwiać ludziom życie i dawać poczucie bezpieczeństwa;
- wie, jak dbać o bezpieczeństwo podczas pracy na zajęciach;
- wie, na czym polega prawidłowe żywienie i zdrowy tryb życia;
- wie, jak należy dbać o swoją sprawność fizyczną;
- zna czynniki zagrażające zdrowiu,
- szanuje i dba środowisko naturalne i wytwory pracy ludzkiej;
- zna podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy;
- nawiązuje współpracę z innymi ludźmi, potrafi pracować w zespole;
- ma poczucie odpowiedzialności za siebie i grupę, do której należy;
- ma poczucie przynależności regionalnej i narodowej;
- tworzy i uczestniczy w kultywowaniu tradycji szkoły, miasta, regionu, państwa;
- posiada gotowość do podejmowania aktywności zawodowej oraz umiejętności uczenia się przez całe życie.

Absolwent Szkoły Podstawowej, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym:

- zna i stosuje formy grzecznościowe;
- potrafi określić własne potrzeby, w miarę własnych możliwości;
- dąży do zaspokojenia swoich potrzeb w sposób społecznie akceptowany;
- nie przejawia agresji w stosunku do innych osób i siebie;
- szanuje cudzą własność i mienie społeczne;

- zna czynniki zagrażające zdrowiu;
- ma poczucie przynależności do klasy, grupy rówieśniczej;
- współdziała w grupie;
- zna swoje miejsce w rodzinie oraz funkcje pełnione przez poszczególnych członków rodziny;
- uczestniczy w życiu szkoły i środowiska lokalnego;
- nawiązuje poprawne kontakty społeczne, potrafi poprawnie zachować się w miejscach publicznych;
- wykazuje gotowość zadaniową w zakresie powierzanych prac.
- ma poczucie przynależności narodowej;
- szanuje przyrodę, wykazuje zachowania proekologiczne;
- dba o higienę i wygląd zewnętrzny;
- umie aktywnie spędzać czas wolny i dba o zdrowie,
- zna i przestrzega zasady higieny związane z przeciwdziałaniem chorobom;
- zna zasady bezpiecznego poruszania się w sieci i wybiera informacje na wskazany temat.

Absolwent Szkoły Przysposabiającej do Pracy, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi:

- ma świadomość własnej tożsamości, zna swoje słabe i mocne strony, akceptuje sam siebie;
- potrafi komunikować się z innymi ludźmi;
- jest samodzielny w zakresie zaspokajania własnych potrzeb i zaradności w życiu codziennym;
- przestrzega norm współżycia w grupie, pielęgnuje relacje koleżeńskie adekwatnie do sytuacji;
- nawiązuje pozytywne relacje z ludźmi;
- zna i akceptuje psychiczne, fizyczne i społeczne konsekwencje dorosłości;
- rozwija umiejętność dbania o własne zdrowie i zdrowie innych osób, tworzy środowisko sprzyjające zdrowiu;
- umie poszukiwać pomocy w sytuacjach zagrożenia;
- zna i rozumie prawa obywatelskie;
- uczestniczy w kultywowaniu tradycji szkoły, miasta, regionu, państwa;
- ma poczucie przynależności regionalnej i narodowej;
- bierze aktywny udział w życiu rodziny;
- posiada gotowość do podejmowania aktywności zawodowej lub „parazawodowej” w warunkach pracy chronionej, warsztatach terapeutycznych, na otwartym rynku pracy lub we własnym gospodarstwie domowym;
- zna i przestrzega podstawowe zasady BHP;

- zna i przestrzega zasady higienicznego trybu życia związane z przeciwdziałaniem chorobom;
- rozwija umiejętność dbania o higienę osobistą oraz dba o wygląd zewnętrzny;
- zna zasady bezpiecznego poruszania się w sieci i w miarę indywidualnych możliwości krytycznie ocenia informacje dostępne w internecie.

8. Ocena skuteczności programu oraz sposoby ewaluacji:

1. Ewaluacja programu dokonywana będzie pod koniec każdego roku szkolnego, a polegać będzie na stałym i systematycznym monitorowaniu realizacji zadań poprzez:

- zbieranie informacji od rodziców, uczniów, nauczycieli, pracowników samorządowych;
- wypowiedzi nauczycieli na posiedzeniach rad pedagogicznych oceniania ;
- obserwację środowiska szkolnego;
- analizę dokumentacji szkolnej;
- ankiety przeprowadzone wśród uczniów, rodziców i nauczycieli (maj, czerwiec)

2. Monitoring i ewaluację przeprowadzają pedagodzy szkolni we współpracy z wychowawcami klas i nauczycielami Zespołu Szkół Specjalnych.

3. Po każdym zakończeniu roku szkolnego Program może być modyfikowany.

9. Realizacja zadań wychowawczo – profilaktycznych:

OBSZAR	CELE I ZADANIA	FORMY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
1. Kształtowanie i rozwijanie umiejętności właściwej komunikacji	• wzmacnianie więzi między rówieśnikami, pracownikami szkoły i rodzicami; • wzmacnianie przynależności do danej klasy, zespołu-integracja zespołu klasowego; • rozwijanie umiejętności bezpośredniego i otwartego wyrażania swoich prośb, oczekiwań i sądów; • kształtowanie umiejętności określania własnych i cudzych stanów emocjonalnych; • kształtowanie umiejętności komunikowania się (werbalnie, poprzez komunikację alternatywną); • doskonalenie umiejętności właściwego zachowania się w miejscach publicznych, w tym używanie form grzecznościowych; • wspomaganie uczniów przejawiających trudności w nawiązywaniu relacji rówieśniczych w zespołach klasowych i środowisku szkolnym.	• pogadanki/rozmowy • wspólne wyjazdy klas • udział w imprezach integrujących • udział uczniów w konkursach i zawodach • spotkania klasowe • współpraca społeczności szkolnej w zakresie reagowania na niewłaściwe zachowania uczniów • warsztaty integracyjne klasowe i międzyklasowe • wykorzystywanie metod komunikacji wspomagającej i alternatywnej	wychowawcy nauczyciele pedagog i psycholog szkolny

2. Kształtowanie postaw i norm społecznych – wychowanie do wartości	• promowanie i wdrażanie do wolontariatu; • uczenie otwartości na potrzeby innych; • kształcenie uważnej postawy ucznia ukierunkowanej na poszanowanie wartości takich jak: prawda, dobro i piękno, • zapoznanie z normami i zasadami obowiązującymi w szkole; • przestrzeganie praw i zasad funkcjonowania w społeczności szkolnej – egzekwowanie skutków niewłaściwych zachowań; • budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych (w grupie, zespole, promowanie pozytywnych wzorców i postaw); • kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów; • kształtowanie poczucia odpowiedzialności i umiejętności oceny własnego postępowania; • poszanowanie cudzej własności;	• lekcje tematyczne • pogadanki, rozmowy kierowane • udział w imprezach wg harmonogramu • udział w akcjach profilaktycznych, wolontaryjnych, zajęciach warsztatowych • gazetki szkolne	wychowawcy we współpracy z rodzicami nauczyciele pedagog szkolny psycholog szkolny
3. Działania z zakresu bezpieczeństwa i przeciwdziałanie zagrożeniom w szkole i środowisku lokalnym	• tworzenie warunków do bezpiecznej zabawy i nauki; • kształtowanie nawyków przestrzegania zasad bezpieczeństwa oraz właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia; • wyrabianie poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje, innych; • przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej • unikanie czynników zagrażających zdrowiu i życiu; • przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym; • rozwijanie umiejętności mówienia o swoich relacjach z innymi; • kształtowanie umiejętności odpowiedzialnego i krytycznego korzystania z telewizji, Internetu, mediów społecznościowych, telefonu komórkowego (korzyści i zagrożenia); • wdrażanie uczniów do umiejętnego organizowania warsztatu pracy i zachowania higieny psychicznej.	• lekcje tematyczne • pogadanki, prelekcje • Szkolny Konkurs Wychowawczy • spotkania ze specjalistami • Szkolny System Konsekwencji, egzekwowanie regulaminów i zawartych kontraktów • objęcie pomocą psych.-pedagog. uczniów sprawiających trudności wychowawcze • realizacja programów profilaktycznych: „Spójrz inaczej” „Młode głowy” oraz „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej” • spotkania z przedstawicielami Policji, Straży Miejskiej;	dyrekcja szkoły wychowawcy nauczyciele pedagog szkolny psycholog szkolny, nauczyciel informatyki
4. Kształtowanie	• kształtowanie postawy odpowiedzialności za	• realizacja zagadnień	wychowawcy

postaw prozdrowotnych	własne zdrowie, • zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie fizyczne i psychiczne własne i innych, • tworzenie warunków sprzyjających ochronie i wzmacnianiu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży • doskonalenia sprawności i kondycji fizycznej, • dbałość o prawidłową postawę ciała, • kształtowanie zdrowych nawyków żywieniowych, • kształtowanie potrzeby aktywnego spędzania czasu; • uczenie podstawowych zachowań prozdrowotnych ze szczególnym uwzględnieniem zasad higieny osobistej; • dostarczenie wiedzy i praktycznych umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej; • wdrażanie do korzystania z usług medycznych; • pomoc w zrozumieniu i akceptacji przemian okresu dojrzewania; • pogłębianie świadomości na temat niebezpieczeństwa stosowania używek oraz ukazanie zagrożeń i konsekwencji uzależnienia; • podejmowanie działań uwzględniających profilaktykę uzależnień: ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz substancji psychoaktywnych – jeśli tak wskazuje diagnoza środowiska szkolnego; • uczenie zasad higieny cyfrowej oraz przewidywania konsekwencji swoich zachowań w obszarze uzależnień i cyberprzestrzeni.	prozdrowotnych na lekcjach i zajęciach warsztatowych • spotkania ze specjalistami • wycieczki tematyczne, krajoznawcze • udział w imprezach i zawodach sportowych wg harmonogramu • pokaz i ćwiczenia praktyczne z zakresu udzielania pierwszej pomocy z udziałem Pogotowia Ratunkowego	nauczyciele pedagog szkolny psycholog szkolny pielęgniarka szkolna
5. Kształtowanie postaw proekologicznych	• rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody; • poznanie współzależności między człowiekiem a środowiskiem naturalnym, • wyrabianie właściwej postawy wobec zwierząt (dokarmianie, zbiórki żywności); • wyrabianie nawyku dbania o środowisko naturalne; otoczenie bliższe i dalsze; • działania związane z zachodzącymi zmianami klimatycznymi – oszczędne gospodarowanie wodą, energią, materiałami, praktyczne sortowanie	• udział w akcjach ekologicznych, konkursach, zbiórkach, segregacja odpadów • dbanie o teren zielony wokół szkoły	wychowawcy nauczyciele

	odpadów;		
6. Kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych	• kształtowanie więzi z ojczyzną oraz świadomości obywatelskiej; • wzbogacanie informacji o Polsce, jej tradycjach i kulturze; • podejmowanie działań związanych z miejscami ważnymi dla pamięci narodowej; • poznawanie symboli narodowych i kształtowanie szacunku dla nich; • zapoznanie z kulturą i historią regionu (herb, zabytki, itp.); • przygotowanie ucznia do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej; • wyrabianie szacunku dla mienia społecznego; • odpowiednie zachowanie podczas oficjalnych uroczystości; • zapoznanie uczniów z instytucjami, które mają istotne znaczenie dla funkcjonowania społeczności lokalnej.	• lekcje wychowawcze • realizacja projektów • odgrywanie ról • wycieczki tematyczne • udział w apelach i imprezach tematycznych wg harmonogramu • gazetki okolicznościowe	wychowawcy nauczyciele nauczyciele specjaliści pedagog szkolny psycholog szkolny
7. Wspomaganie rozwoju uczniów	• rozpoznawanie indywidualnych potrzeb uczniów, analiza ich funkcjonowania w zespołach; • stwarzanie możliwości i zachęcanie do rozwijania zainteresowań i uzdolnień; • wspieranie prawidłowego rozwoju - zaspokajanie potrzeb materialnych i psychicznych uczniów; • pobudzanie potrzeby aktywnego, zdrowego stylu życia • przygotowanie do pełnienia ról społecznych; • kształtowanie pozytywnego stosunku do nauki, podejmowania wysiłku umysłowego; • systematyczna realizacja obowiązku szkolnego, monitoring absencji; • systematyczna współpraca nauczycieli, wychowawców, pedagoga szkolnego z domem rodzinnym/prawnymi opiekunami ucznia; • rozpoznawanie potrzeb i możliwości uczniów obcych narodowości, wspieranie ich rozwoju psychofizycznego oraz niwelowanie barier we współżyciu społecznym; • eliminowanie napięć psychicznych spowodowanych niepowodzeniami szkolnymi, trudnościami w kontaktach społecznych.	• analiza trudności wychowawczych i edukacyjnych • indywidualizacja działań edukacyjnych i wychowawczych • objęcie uczniów p.p-p • stały kontakt z nauczycielami współpraca z domem rodzinnym • spotkania zespołu wychowawczego, konsultacyjnego, interwencyjnego; • opracowanie i wdrażanie strategii niwelujących zachowania trudne i zakłócające; • współpraca ze specjalistami • konkursy szkolne i pozaszkolne, gazетка szkolna/ścienna	wychowawcy nauczyciele specjaliści pedagog szkolny psycholog szkolny
8. Rozwijanie samodzielności i zainteresowań	• dążenie do osiągnięcia optymalnej zaradności w dorosłym życiu; • poznanie znaczenia pracy w życiu człowieka;	• wdrażanie do samodzielności, adekwatnie do	dyrekcja pedagog psycholog

zawodowych	• rozpoznawanie i nazywanie własnych potrzeb i oczekiwań względem pracy; • uczenie wskazywania własnych słabych i mocnych stron w sytuacji pracy; • uczenie się określania preferencji i predyspozycji zawodowych • uczenie się zachowań właściwych dla pracownika; • rozwijanie samodzielności w planowaniu budżetu i wydatków;	indywidualnego poziomu sprawności i umiejętności; • współpraca z pracodawcami; • udział w praktykach wspomaganych; • wizyty studyjne w zakładach pracy	wychowawcy nauczyciele
9. Współpraca z rodzicami	• zapoznanie rodziców z dokumentami szkoły: Statut Szkoły, Wewnątrzszkolny System Oceniania, Przedmiotowy System Oceniania, Program Wychowawczo – Profilaktyczny, Podstawa Programowa i inne ; • dostarczanie aktualnych informacji rodzicom i opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych; • wspieranie rodziców uczniów obcych narodowości, włączanie do aktywnej współpracy ze szkołą; • zachęcanie rodziców do udziału w życiu szkoły - włączanie rodziców w organizowanie imprez klasowych, uroczystości, spotkań; • przekazywanie informacji o osiągnięciach i problemach uczniów; • zachęcanie do aktywnego udziału w spotkaniach zespołów do spraw IPET, OWOPFU.	• spotkania z rodzicami • rozmowy indywidualne • współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny • udział w uroczystościach i imprezach szkolnych, klasowych; • warsztaty, materiały pedagogizujące	dyrekcja pedagog psychologów wychowawcy nauczyciele

Realizację Programu Wychowawczo – Profilaktycznego wspomagają:

- Klasowe programy wychowawcze.
- „SPÓJRZ INACZEJ” - program zajęć wychowawczo – profilaktycznych dla szkół podstawowych, dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim.
- BEZPIECZNA SZKOŁA: Procedury reagowania w przypadku wystąpienia wewnętrznych i zewnętrznych zagrożeń fizycznych w szkole.
- „MŁODE GŁOWY” - program zajęć wychowawczo – profilaktycznych dla szkół podstawowych.
- „APTECZKA PIERWSZEJ POMOCY EMOCJONALNEJ” - rekomendowany program zajęć z zakresu promocji zdrowia.
- BEZPIECZNA SZKOŁA Zagrożenia i zalecane działania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i cyfrowego uczniów.

- Interwencja kryzysowa w szkole i placówce oświatowej: Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach kryzysowych, współpraca z Policją i innymi instytucjami pozaszkolnymi oraz koncepcja dotycząca zakresu i zasad współdziałania jednostek organizacyjnych policji ze szkołami i placówkami oświatowymi na rzecz ograniczania zjawisk patologicznych – KMP Opole, 2009.

Rada Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną uchwala Program Wychowawczo – Profilaktyczny do 30 września każdego roku.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny Zespołu Szkół Specjalnych w Opolu został pozytywnie zaopiniowany i przyjęty uchwałą Rady Pedagogicznej w 11 września 2025 r.